

nosque Angelis propemodum adæquant, intellectus, & voluntas: vitium intellectus, ipsa est ignorantia; voluntatem autem vitiat malitia. Quo utroque defectu præ ceteris omnibus hominibus Sacerdotes vacuos esse jubet rerum omnium Opifex, tam in veteri quam in nova Lege. Si enim divina consulas Evangelia, Deus illos constituit esse *lucem Mundi*, per divinarum rerum scientiam; & *Sal terra* per morum integritatem ac innocentiam. Si vero vetus indagemus Testamentum, Dominus idipsum voluit esse significatum in veste qua *Exodi 28.* præscripsit summum adornari prisca Legis Pontificem. Sanxit enim ut ad pectus ornamentum illud gestaret quod *Rationalis* nomine designat, duodecim gemmis præfulgens, inter quas intermicaret mysticum illud *Urim & Thummim*. *Urim* quidem, quod doctrinam Latine; *Thummim* vero, quod veram consummatamque perfectionem, morumque integritatem exprimit. Ad istam autem Sacerdos pertinere nequaquam potest, nisi divinæ simul & Ecclesiasticæ legis scientia illustratus, ut eam ipse moribus & actibus suis præstet, atque in opus deducat, prætereaque in ceteros homines sacrae doctrinæ radios diffundendo, ejus observationem pro viribus suis conetur persuadere, ut per sanctos Sacerdotes populus quoque sanctificetur. Quod vero radians splendoribus ornatus ille ad pectus Aaronici Pontificis erat collocandus, id indicatur sacri Hierarchæ præcipuum in hoc versari officium; ut omni cordis affectu & pectoris studio divinæ Legi invigilet, ejusque illibata observatione seipsum in primis, deinde fidelem populum, cujus tribuum nomina eodem in Rationali gemmis insculpta gestabat, ut vitæ perfectionem, morumque sanctitatem strenue promoveret. Hoc idem propositum pectori tuo, Eminentissime Antistes, firmiter infidet: quippe qui totus incumbis in hoc ipsum, ut perfectus existas, & Clericis populoque præeas ad sanctitatem vitæ: atque ut Clerus sacrorum Canonum pleniore doctrina imbuatur, ac perficiatur.

Id certe antiquiora Concilia commendant, & præcipiunt. In quibus Aurelianense III. anni 538. *can. ult.* sic dicens: *Canones suos nec ignorare quemquam, nec dissimulare permittitur.* Quartum pariter Aurelianense ita sci-
scit can. 6. Parochiani Clerici a Pontificibus suis necessaria sibi statuta Canonum legenda percipiant, ne se ipsi, vel populi, quæ pro salute eorum decreta sunt, excusent postmodum ignorasse. Pari providentia Cælestinus Papa, ejus nominis Primus, ad Episcopos Calabriae & Apuliae ita sancit: *Nulli Sacerdotum suos liceat Canones ignorare, nec quidquam facere quod Patrum possit regulis obviare.* His omnibus suo prævit exemplo sanctissimus Ecclesiæ Doctor & Pontifex Augustinus, cujus tempore nondum sacri Canones in tantam, qualem nunc videmus, molem excreverant: de quo discipulus ejus Possidius in illius *vita cap. 8.* sic perhibet: *Sategit ut Conciliis Episcoporum constitueretur, ab Ordinatoribus debere Ordinatis, vel Ordinandis, omnium statuta Sacerdotum in notitiam deferri.* Et utique cum id legatur ita constitutum a Concilio tertio Carthaginensi *can. 3.* cui interfuit & subscripsit Augustinus, non est dubitandum, ipsum auctorem suaforemque fuisse Concilio istud decernendi, quod decretum his concipitur verbis: *Item placuit ut ordinandis Episcopis, vel Clericis, prius ab Ordinatoribus suis decreta Conciliorum auribus eorum inculcentur, ne se aliquid contra statuta Concilii fecisse asserant.* Scilicet ignorantiam propriam excusando, ac prætexendo.

Constituit humani generis Salvator Ecclesiam suam in terris, quam duobus præfidiis circummunivit, muro, & antemurali: quod futurum in lege Gratia prænuñciaverat Isaias Prophetes ita dicens: *Urbs fortitudinis nostra Sion, Salvator ponetur in ea murus, & antemurale.* Quis ille Salvator? non alius a Christo Jesu, qui est Ecclesiæ conditor & rector. Quisnam erectus ad Ecclesiæ tutelam & defensionem murus? ipsa Dei Lex, per quam, ut attestatur Rex Propheta, *Dominus in circuitu populi sui.* Et per Zachariam: *Ego ero ei, ait Dominus, murus ignis in circuitu.*

Zachar. 2.

Zachar. 2. Quodnam antemurale? Leges & constitutiones Ecclesiasticæ. Quemadmodum vero ad urbis propugnationem, murus pomœrium urbis circumcingens, ne quis ad eam aditus pateat hostibus, sic etiam ad mœnium defensionem extruitur antemurale legum Ecclesiasticarum, quibus præscribitur ratio & modus obtemperandi Sanctionibus divinis: quo amoto propugnaculo divinæ Leges de transgressione admodum periclitantur, & facile corruunt instar mœnium urbis Jericho tempore Josue Principis: atque ita Civitas Dei indefensa tartarearum potestatum incursum expugnaretur, & solo æquaretur. Verumtamen, ut idem alibi prædicat Isaias, *super muros Jerusalem Deus constituit custodes* in defensionem muri ejus, simul & antemuralis. Hi sunt Dei zelo successi Prælati, ac protomytæ, eodem quo Tua Eminentia spiritu exciti & animati. At vero ex opposito adversus segnes & inertes Pastores & Præfectos apud Ezechielem *c. 13.* graviter indignatur Deus & exprobrat: *Non ascendistis ex ad-verso, neque opposuistis murum pro domo Israel, ut staretis in prælio in die Domini.* Quanti autem sint operæ pretii ac momenti Ecclesiæ canones, documento sunt ipsi Ecclesiæ hostes hæretici hodierni, qui postquam ejus *πρωτότυποι* & antemurale, Decreta nimirum Ecclesiæ quasi hominum inventa conati sunt dissipare, non ibi quieverunt, neque his finibus suas coercuerunt impietates; sed ulterius prosilientes, murum ipsum immediate a Christo Deo ut Legislatore excitatum adorti, & cuniculis suffoderunt, & aperta aggressionem ubicunque prævalent averterunt, ac demoliti sunt. Cujusnam enim quæso juris sunt tum Fidei assertiones, tum Sacramenta Ecclesiæ, tum sacra Hierarchia? non utique humani, sed prorsus divini, non inquam Ecclesiasticæ, sed plane divinæ institutionis, nec primario ab Ecclesia, sed a Christo Deo & Legislatore dimanarunt: quare adversus ipsum Dominum, & adversus Christum ejus præcipiti furore insurrexerunt, bellumque impium indixerunt, dum sacrae Fidei veritates, quæ non nisi a revelante Deo profectæ sunt, impugnare audent, & expugnare nituntur. Nonne septem Sacramenta divinæ sunt institutionis? at illi sibi unicum retinere Baptismum, ceteris sublati; nec enim profana illorum cœna dici potest Christi Sacramentum. Nonne hierarchicum Ordinem & Pastorum subordinationem Christus Jesus per se constituit, quando primum Hierarcham ordinavit Petrum? illi vero Petri primatum, Petroque subditorum Pastorum auctoritatem subalternam a se prorsus abdicarunt, jugumque suis cervicibus a Christo impositum quasi furentes & indomiti tauri excusserunt. Nonne articulos seu decreta Fidei Deus ipse suæ revelavit Ecclesiæ? At illi quam sacrilegis assertionibus, quam impiis dogmatibus, eandem Fidem perverterunt, qui homini derogant liberæ voluntatis arbitrium, & omnia flagitia in Deum refundunt auctorem: qui opera Caritatis nihil ad æternam salutem, sed solam fidem conferre affirmant; fidem inquam, non eam qua doctrinæ Christi acquiescimus, sed vesanam quamdam ab ipsis introductam sub nomine *Fidei* persuasionem, qua quis firmiter credit se immutabili decreto Dei ad cælestem felicitatem esse prædestinatum, de qua periclitari aut excidere nullo flagitio suo possit. Et cum Jesus Christus ad Patrem proxime rediturus suis præcipiat Discipulis, ut omnes doceant gentes divina omnia servare mandata; illi e contra, ne qua illorum servandorum nos cura sollicitet, prædicant mandata divina esse observatu impossibilia, etiam præsentem divini Spiritus adjutorio. En itaque quam sit perpicuum, ex neglectu Canonum Ecclesiæ nasci pro certo mandatorum Dei omnem despicientiam, & quantamlibet impiam transgressionem.

Non igitur satis laudari pro dignitate potest Tuum illud quo flagras studium, ut Clerici debitam navent operam in addiscendis sacris Ecclesiæ Canonibus, iisque accurate servandis. Hoc tamen unum consultius fuisse videri posset, si melius quam in me sit ingenium alibi delegisses. Quale-

Quaecumque vero in me sit, felicem me existimo, dum Eminentiae
Tuae obsequiis, pro meis quamvis tenuibus viribus, inserviam. Deum
ipsum hac in re imitaris, qui etiam in exiguis rebus offerentium affe-
ctum gratum habet, nec ad confectionem Tabernaculi quod praecepe-
rat, viliora munera offerentium, pilos caprarum, & arietum pelles,
aliaque id genus dedignatus est, tamen ditiores alii aurum & gemmas
in opus conferrent. Deo namque, animisque sublimibus peculiare est, ut
voluntatis affectum magis quam munera, & studium cordis magis quam
censum pensitent, Cujusmodi studio & inviolabili officio aeternum per-
sistam.

Eminentiae Tuae

[Faint, illegible text bleed-through from the reverse side of the page.]

*Adiutissimus & obsequiosus servus
J. Caballutius Presbyt. Orat. D. Jesu.*

BENE-

B E N E V O L O
L E C T O R I .

T tibi, dilectissime Lector, nostri hujus instituti ratio constet, pra-
monendum te duxi, eos, qui mihi Opus istud injunxere, in hunc
scopum intendisse, ut in hac nostra lucubratione facilius cunctis
aperiretur aditum ad necessariam Ecclesiasticarum rerum notitiam,
citra usque adeo prolixam temporum diuturnitatem, & graviores,
quam permulti ferre possint, in comparandis multis voluminibus
impensas assequendam; tum in his quae ad historiam Ecclesiae, tum
in illis quae ad Sanctiones Conciliorum perdiscendas attinent. Praclare illi quidem; sic
enim innumera removentur impedimenta, quae innumeros homines ab his perdiscendis
arcent ac deterrent. In primis enim innumera leguntur in Conciliorum collectioni-
bus, quae jam ad immensam excrevere molem Decreta, quae plusquam centies (citra
omnem excessum aut hyperbolem loquor) fuerunt successu temporum in diversis pas-
sim Conciliis repetita. Consultius autem visum est, si sexies, aut ad summum septies
vel octies, eadem in hujus Operis decursu per collationem mutuam repeterentur ex
celebrioribus ac melioris notae Synodis, ut in temporum successibus constans ad-
verti possit Ecclesiae Sanctae ordo ac disciplina, aut si quid aliquando variatum sit, ra-
tio cur ita factum fuerit innotescat. Consultum praeterea fuit permultorum studioso-
rum hominum inopia ac egestati, quibus & bonitate ingenii, & laudabili perdiscendi
affectu subnixis, opes minime suppetunt ad comparanda sibi numerosa & amplissima
Historiarum & Conciliorum volumina. Nec vero his duntaxat eorumque inopiae con-
sultum fuit, sed provisum praeterea fuit temporum impensis, in illis praesertim qui aliis
nec exigui momenti occupationibus & officiis distinentur, & ita brevitate sibi conces-
si temporis arctantur, ut longioribus assiduisque lectionibus, sine officiorum suorum
tum publicorum tum privatorum detrimento, vacare non liceat. Immensi porro sola-
tium res est, si quis peritiam Ecclesiasticam, ex innumeris haustam erutamque volumi-
nibus, atque in unum redactam, nancisci possit unius anni lectione, nihil ceteris &
necessariis occupationibus demendo, vel praedjudicando. Hisce hactenus commemoratis
commodis altera non levis accedit utilitas, scilicet commodissimum memoriae subsi-
dium. Qui enim ex tot voluminum evolutione, emensoque multorum annorum stu-
dio, hanc sibi peritiam comparare velit, nisi aliquo subinde moderato adjuvetur & sub-
levetur compendio labilis ejus memoria, illud inevitabile continget, ut ea rerum quas
recondidit multitudine obruta, multa in dies per oblivionem dilabantur & evanescent,
dum longissimo & radoso studio ex numerosis & immensis libris, quos nemo perle-
gere queat nisi multorum annorum decursu, innumeras res coacervare in animum
contendit: sicque in medio studiorum decursu priusquam ad prolixiorum lectionum fi-
nem pertingat, quae jampridem studiose perlegerat oblivione deleantur, aut invicem
confundantur: & cum ad terminum longissimi studii pertigerit, haud peritior evadat
quam fuerat initio suscepti laboris, nisi compendiosioris alicujus voluminis praesidio,
qua

Caballutii, Notitia Ecclesiastica.

b